

Stockholm den 19 mars 2020

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

**Mål nr Ö 5734-19, Skatteverket ./ Miclin George m.fl.,
angående rättegångskostnader**

Miclin George har förelagts att yttra sig över Skatteverkets överklagande. Som ombud för henne får vi anföra följande.

**1 MICLIN GEORGES INSTÄLLNING I HÖGSTA
DOMSTOLEN**

- 1.1 Miclin George motsätter sig att hovrättens beslut ändras.
- 1.2 Miclin George yrkar att Skatteverket ska förpliktas att betala hennes rättegångskostnader i Högsta domstolen med 14 040 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen avseende 10 timmars arbete.
- 1.3 Till förtydligande av sin inställning vill Miclin George framhålla att hennes uppfattning är att endast Skatteverket kan förpliktas att ersätta hennes rättegångskostnader i tingsrätten.

2 BAKGRUNDEN TILL TVISTEN

- 2.1 Kronofogden beslutade den 26 februari 2019 att utmäta en personbil för betalning av skulder som Safarios George hade till staten och till enskilda borgenärer. I utmätningsprotokollet antecknade Kronofogden att bilen hade ett uppskattat värde på 450 000 kronor. Som grund för beslutet anförde Kronofogden att bilen med stöd av

äganderättspresumtionen i 4 kap. 18 § utsökningsbalken hade utmätts i [REDACTED] besittning när han framförde den.

- 2.2 Kronofogden underrättade Miclin George om utmättningsbeslutet, eftersom hon var registrerad ägare till bilen. Miclin George överklagade utmättningsbeslutet den 7 mars 2019 med hänvisning till att bilen tillhörde henne. Till överklagandet bifogade hon ett köpekontrakt från Nordskogs Bil AB där det framgick att hon hade köpt bilen där den 20 september 2018 för 500 000 kronor.
- 2.3 Kronofogden omprövade sitt utmättningsbeslut den 15 mars 2019 med anledning av Miclin Georges överklagande. Kronofogden anförde att köpekontraktet gav visst stöd åt att bilen tillhörde Miclin George, men ansåg inte att det räckte för att bryta äganderättspresumtionen i 4 kap. 18 § utsökningsbalken. Kronofogden anförde vidare att det ”inte kan bortses ifrån” att bilen köpts i hennes namn för skens skull för att undandra bilen från utmätning från [REDACTED] skulder. Kronofogden ändrade därför inte sitt beslut.
- 2.4 Kronofogden överlämnade ärendet med handlingar till Vänersborgs tingsrätt den 18 mars 2019.
- 2.5 Kronofogden meddelade i en underrättelse daterad den 22 mars 2019 att bilen skulle säljas på exekutiv auktion för betalning av [REDACTED] skulder och att försäljningen skulle annonseras i Post- och Inrikes Tidningar samt Kronofogdens webbplats den 1 april 2019.
- 2.6 Miclin George inkom med ett yttrande till tingsrätten via ombud den 29 mars 2019. I yttrandet motsatte hon sig utmätningen samt kompletterade utredningen beträffande hennes äganderätt till bilen. Hon bifogade registreringsbevis samt handlingar som visade att hon hade betalat lån, fordonsskatt, trafikförsäkring samt trängselskatt för

bilen. På grund av den förestående exekutiva försäljningen begärde hon att tingsrätten skulle inhibera Kronofogdens utmättningsbeslut, vilket tingsrätten gjorde den 1 april 2019. Miclin George yrkade även ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som skulle anges senare.

- 2.7 Den 2 april 2019 kallade tingsrätten Miclin George, Skatteverket och övriga borgenärer till ett sammanträde den 8 april 2019.
- 2.8 Skatteverket och Brottsoffermyndigheten inkom den 5 april 2019 med var sitt yttrande till tingsrätten, där myndigheterna medgav Miclin Georges överklagande men motsatte sig hennes yrkande om ersättning för rättegångskostnader. De enskilda borgenärerna hördes inte av.
- 2.9 Den 8 april 2019 höll tingsrätten sammanträde i ärendet. Vid sammanträdet närvarade Miclin George personligen samt via ombud. Därutöver närvarade enbart Skatteverket. Vid sammanträdet kompletterade Miclin George den skriftliga bevisningen och hon hördes även under sanningsförsäkran. Innan sammanträdet avslutades preciserade Miclin George sitt yrkande om ersättning för rättegångskostnader och gav in en kostnadsräkning. Enligt protokollet från sammanträdet begärde hon ersättning av samtliga enskilda motparter som inte återkallat sin talan och av Skatteverket.
- 2.10 Den 26 april 2019 meddelade tingsrätten beslut i ärendet. Tingsrätten upphävde Kronofogdens beslut om utmätning, eftersom tingsrätten bedömde att Miclin George genom den åberopade bevisningen hade visat att det var hon som var den utmätta bilens ägare. Tingsrätten avlog dock Miclin Georges yrkande om ersättning för rättegångskostnader av Skatteverket med hänvisning till att ärendet inte varit av sådan beskaffenhet att det varit motiverat

för henne att anlita ombud. Tingsrätten bedömde vidare att de två enskilda borgenärerna inte intagit en sådan partsställning som motiverade att de skulle ersätta Miclin George för hennes rättegångskostnader enligt 32 § lagen (1996:242) om domstolsärenden (ärendelagen).

- 2.11 Miclin George överklagade, utan ombud, tingsrättens beslut i frågan om rättegångskostnader den 9 maj 2019 och yrkade att hovrätten skulle förplikta hennes ”motpart” att ersätta henne för rättegångskostnaderna i tingsrätten. I ett yttrande den 25 juni 2019 anförde Miclin George att den motpart som borde bli ersättningskyldig var Kronofogdemyndigheten; hon riktade inte något ersättningsanspråk mot de enskilda borgenärerna.
- 2.12 Efter viss skriftväxling beslutade hovrätten den 10 oktober 2019 att meddela prövningstillstånd i målet och samtidigt ändra tingsrättens beslut på så sätt att Skatteverket förpliktades att ersätta Miclin George för hennes rättegångskostnader i tingsrätten med 37 313 kronor, allt avseende ombudsarvode. Precis som tingsrätten bedömde hovrätten att det inte fanns någon grund för att ålägga de enskilda borgenärerna ansvar för Miclin Georges rättegångskostnader.
- 2.13 Som skäl för sitt beslut anförde hovrätten att Miclin George som tredje man med framgång hade försvarat egendom med ett betydande ekonomiskt värde mot utmätning för annans skuld, samt att det varit befogat för henne att anlita ombud vid tingsrätten. Det förhållandet att Skatteverket i ett senare skede av processen hade medgett hennes talan förändrade enligt hovrätten inte den bedömningen. Med hänvisning till rättsfallet NJA 2015 s. 374 förpliktade hovrätten därför Skatteverket att ersätta Miclin George

för hennes rättegångskostnader med begärt belopp som bedömdes skäligt.

- 2.14 Skatteverket har överklagat hovrättens beslut i frågan om rättegångskostnader till Högsta domstolen, som den 10 februari 2020 meddelade prövningstillstånd.

3 FRÅGORNA I HÖGSTA DOMSTOLEN OCH PRÖVNINGSORDNINGEN

- 3.1 Skatteverket har yrkat att Högsta domstolen i första hand ska befria Skatteverket från skyldigheten att betala Miclin Georges rättegångskostnader vid tingsrätten. I andra hand har Skatteverket yrkat att Högsta domstolen ska förplikta de två enskilda borgenärerna, [REDACTED] och [REDACTED], att solidariskt med Skatteverket betala Miclin Georges rättegångskostnader vid tingsrätten med 27 984 kronor. I tredje hand har Skatteverket yrkat att Högsta domstolen ska förplikta [REDACTED] och [REDACTED] att solidariskt med Skatteverket betala Miclin Georges rättegångskostnader vid tingsrätten med 37 313 kronor.
- 3.2 Den första frågan som Högsta domstolen har att ta ställning till är om Skatteverket överhuvudtaget kan åläggas ersättningsskyldighet för Miclin Georges rättegångskostnader vid tingsrätten. Vid den bedömningen ska Högsta domstolen pröva om det var befogat för Miclin George att anlita ombud och hur ansvaret för rättegångskostnader påverkas av att Skatteverket i tingsrätten medgav Miclin Georges yrkande i utmättningsfrågan.
- 3.3 Den andra frågan som Högsta domstolen har att ta ställning till är om någon annan motpart än Skatteverket kan åläggas ett ansvar för Miclin Georges rättegångskostnader vid tingsrätten.

3.4 För det fall Högsta domstolen kommer fram till att någon annan motpart än Skatteverket också är skyldig att ersätta Miclin George för rättegångskostnader ska Högsta domstolen slutligen pröva Skatteverkets yrkanden om solidarisk betalningsskyldighet samt hur Skatteverkets betalningsansvar påverkas av att Miclin George inte har yrkat ersättning av samtliga borgenärer.

4 MICLIN GEORGE HAR RÄTT TILL ERSÄTTNING AV STATEN FÖR SINA RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

4.1 Parternas inställning

4.1.1 Miclin Georges inställning är att hovrätten har gjort en riktig bedömning i frågan om Skatteverkets ansvar för hennes rättegångskostnader i tingsrätten.

4.1.2 Skatteverket har till stöd för sitt yrkande om att befrias från skyldigheten att betala Miclin Georges rättegångskostnader anført *dels* att det på grund av Skatteverkets omedelbara medgivande av hennes överklagande av utmättningsbeslutet inte har funnits någon egentlig intressemotsättning mellan dem som motiverar att verket ska ersätta henne för rättegångskostnader, *dels* att rättegångskostnaderna inte har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.

4.2 Det har förelegat en intressemotsättning mellan staten och Miclin George

4.2.1 När det först gäller Skatteverkets invändning om att det inte har funnits någon egentlig intressemotsättning mellan Skatteverket och Miclin George får hon anföra följande.

- 4.2.2 För det första kan det konstateras att Högsta domstolen i rättsfallet NJA 2015 s. 374 uttalar att den skyldighet att betala den enskildes rättegångskostnader som i vissa fall kan uppstå med stöd av bestämmelsen om rättvis rättegång i 2 kap. 11 § regeringsformen åvilar *staten*. Skälet till att en sådan ersättningsskyldighet åläggs Skatteverket i överklagade utmätningsmål är att det är Skatteverket som företräder statens intressen i dessa mål (se 2 kap. 30 § andra stycket utsökningsbalken).
- 4.2.3 För det andra kan det konstateras att Högsta domstolen i 2015 års rättsfall inte har uppställt något krav på intressebetsättning mellan Skatteverket och den enskilde klaganden för att staten ska kunna åläggas ersättningsskyldighet för den enskildes rättegångskostnader med stöd av bestämmelsen om rättvis rättegång i regeringsformen.
- 4.2.4 För det tredje kan det konstateras att Skatteverket även i 2015 års rättsfall hade medgett den enskildes överklagande, även om medgivandet i det fallet skedde efter det att tingsrätten hade hållit sammanträde i ärendet. Detta synes inte ha påverkat Högsta domstolens bedömning av Skatteverkets ansvar.
- 4.2.5 För det fall Högsta domstolen nu bedömer att det krävs en intressebetsättning för att Miclin George ska ha rätt till ersättning för sina rättegångskostnader så anser hon att det har förelegat en sådan i det här fallet.
- 4.2.6 Intressebetsättningen mellan Miclin George och staten kan anses uppstå när Kronofogden beslutar att utmäta hennes bil. I vart fall uppstår en intressebetsättning när Miclin George genom sitt överklagande har gjort anspråk på bilen, men Kronofogden väljer att vidhålla sitt utmätningsslut och överlämna ärendet till tingsrätten.

- 4.2.7 När ett överklagat utmätningmål överklagas till domstol tar Skatteverket över Kronofogdens uppdrag att företräda statens intressen. Den omständigheten att Skatteverket i tingsrätten väljer att medge den enskildes överklagande kan ses som att intresse-motsättningen mellan den enskilde och staten inte längre föreligger. Det vore dock märkligt om Skatteverkets medgivande skulle tillmätas den betydelsen att den ursprungliga intresse-motsättningen aldrig funnits.
- 4.2.8 Den omständigheten att Skatteverket i ett senare skede av processen medger överklagandet kan därför, som även hovrätten anfört, inte frita staten från ansvaret att betala den enskildes rättegångs-kostnader.
- 4.2.9 Skatteverket har till stöd för sin inställning att det krävs en intresse-motsättning mellan verket och Miclin George för att ansvar för rättegångskostnader ska aktualiseras hänvisat till rättsfallet NJA 2001 s. 381 samt till två beslut från Hovrätten över Skåne och Blekinge den 3 oktober 2019 i mål nr ÖÄ 2035-19 respektive ÖÄ 2037-19. Miclin Georges uppfattning är att det inte finns någonting i dessa tre avgöranden som förändrar den bedömning som hon har redovisat ovan.
- 4.2.10 Vad gäller rättsfallet NJA 2001 s. 381 avsåg Högsta domstolens uttalande om intresse-motsättning rättegångskostnadsansvaret för en *enskild* motpart. Miclin George motsätter sig inte att det enligt 32 § ärendelagen krävs en intresse-motsättning för att *enskilda* motparter ska kunna åläggas rättegångskostnadsansvar. Eftersom Högsta domstolen ska ta ställning till Skatteverkets ansvar som *allmän part* för Miclin Georges rättegångskostnader saknar uttalandet i NJA 2001 s. 381 relevans.

- 4.2.11 Vad sedan gäller de två hovrättsavgörandena gäller dessa en situation där Kronofogden inte motsatt sig de enskildas överklagande, vilket den gjort i Miclin Georges fall. Anledningen till att Kronofogdens beslut i hovrättsfallen togs till domstol var processuell, då Kronofogden utan ett beslut om återförvisning från tingsrätt inte kunde ändra sitt ursprungliga beslut (se prop. 1980/81:8 s. 165). Anledningen till varför Miclin Georges överklagande var föremål för domstolsprövning var däremot att staten hade en annan uppfattning än henne i sak, i hennes fall vidhöll Kronofogden vid sin omprövning sitt ursprungliga utmättningsbeslut. Att staten, om än genom en annan företrädare, därefter ändrar sin inställning saknar betydelse.
- 4.2.12 Sammanfattningsvis har Högsta domstolen i 2015 års rättsfall uttalat att en enskild som vinner ett överklagat utmättningsmål mot staten i vissa fall, med stöd av bestämmelsen om rättvis rättegång i regeringsformen, har rätt till ersättning av staten för rättegångskostnader som har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet. Högsta domstolen har i 2015 års rättsfall inte ställt upp något krav på intressemotsättning mellan den enskilde och Skatteverket för att ett sådant ansvar ska kunna åläggas. Miclin Georges uppfattning är att det under alla förhållanden har förelegat en intressekonflikt mellan henne och staten. Skatteverket ska därför förpliktas att ersätta Miclin George för hennes rättegångskostnader under förutsättning att kostnaderna med hänsyn till sakens beskaffenhet kan anses ha varit befogade.

4.3 Det var med hänsyn till sakens beskaffenhet befogat för Miclin George att anlita ombud

- 4.3.1 När det sedan gäller Skatteverkets invändning om att Miclin Georges rättegångskostnader inte har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet får hon anföra följande.
- 4.3.2 En utgångspunkt för bedömningen av om kostnaderna för ombud har varit befogade är att Miclin George i egenskap av tredje man ofrivilligt drogs in i ett rättsligt förfarande av staten på grund av att Kronofogden felaktigt utmätte hennes bil. För Miclin George var det en ovanlig och svårhanterlig situation. Den omständigheten att hon själv ansett sig vara i behov av juridiskt skolad ombud för att tillvarata sin rätt på ett effektivt sätt måste därför tillmätas stor betydelse vid den bedömningen.
- 4.3.3 Vidare ska särskilt beaktas *att* den utmätta egendomen hade ett betydande ekonomiskt värde för Miclin George om cirka 500 000 kronor, *att* Kronofogden inte ändrade sitt utmättningsbeslut efter att hon själv överklagat det och åberopat relevant skriftlig bevisning i form av köpekontraktet för bilen, *att* Kronofogden påstod att hennes förvärv av bilen var en skentransaktion och att den egentliga ägaren var gäldenären, *att* det var först efter anlitan av ombud som Miclin lyckades stoppa försäljningen av bilen genom ett inhibitionsyrkande, samt *att* bestämmelsen i 4 kap. 18 § första stycket utsökningsbalken innebär att det är *hon* som måste lägga fram tillräcklig utredning för att visa att egendomen tillhör henne.
- 4.3.4 Med hänsyn till dessa omständigheter har det varit befogat för Miclin George att anlita ombud. Även om det i efterhand kan ifrågasättas om det var nödvändigt med två närvarande ombud vid sammanträdet i tingsrätten så framstår den sammanlagda

ersättningen (37 313 kronor) som skälig med hänsyn till tviste-
föremålets värde och sakens beskaffenhet.

- 4.3.5 Miclin George vill i tillägg till detta särskilt anföra följande med
anledning av att Högsta domstolen i NJA 2015 s. 374 uttalade att det
vid bedömningen av om kostnaderna varit befogade ska vägas in att
handläggningen enligt ärendelagen är förenklad.
- 4.3.6 Att handläggningen är förenklad innebär bland annat att den är
skriftlig och att domstolen har en skyldighet att se till att ett ärende
blir så utrett som dess beskaffenhet kräver (se 12 och 13 §§
ärendelagen).
- 4.3.7 Miclin George anser att frågan om domstolens utredningsskyldighet
inte kan särskiljas från frågan om bevisbördans placering och
beviskravet i utmätningssmål.
- 4.3.8 I utmätningssärenden finns det en presumtion för att gäldenären är
ägare till lös egendom som han eller hon har i sin besittning, den så
kallade äganderättspresumtionen (4 kap. 18 § första stycket
utsökningsbalken). Det innebär att det ankommer på tredje man som
hävdar äganderätt till egendomen att lägga fram utredning som visar
att så är fallet. För att bryta den presumtion som besittning ger för
gäldenärens rätt är det inte tillräckligt att saken är tveksam. Tredje
man måste *styrka* sin rätt till egendomen och visa varför gäldenären
innehade egendomen. I regel krävs det att tredje mans anspråk styrks
med skriftlig bevisning. (Se t.ex. Gregow m.fl., Utsökningsbalken,
[JUNO version 5, 22 november 2017] kommentaren till 4 kap. 18 §.)
- 4.3.9 Miclin Georges uppfattning är att domstolens utredningsansvar i
överklagade utmätningssmål där utmätning skett grundat på
äganderättspresumtionen i 4 kap. 18 § första stycket

utsökningsbalken inte sträcker sig längre än att domstolen bör upplysa tredje man om att det är han eller hon som har att lägga fram utredning som styrker äganderätten.

4.3.10 På grund av att det i förevarande fall har ankommit på Miclin George att lägga fram tillräcklig utredning för att styrka sitt anspråk, och att det är hon som har stått risken för bevisningens ofullständighet, har det varit befogat för henne att anlita ombud för att kunna tillvarata sin rätt på ett effektivt sätt.

4.3.11 Sammanfattningsvis har det med hänsyn till sakens beskaffenhet varit befogat för Miclin George att anlita ombud för att tillvarata sin rätt. Den omständigheten att handläggningen enligt ärendelagen är förenklad medför inte någon annan bedömning. Miclin George har därför rätt att få ersättning för sina rättegångskostnader i tingsrätten med det begärda beloppet.

5 DET SAKNAS FÖRUTSÄTTNINGAR ATT FÖRPLIKTA NÅGON ANNAN ÄN SKATTEVERKET ATT BETALA MICLIN GEORGES RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

5.1 Parternas inställning

5.1.1 För det fall Högsta domstolen bedömer att Skatteverket ska ersätta Miclin George för hennes rättegångskostnader har Skatteverket yrkat att Högsta domstolen ska bestämma att ansvaret ska ske solidariskt med [REDACTED] och [REDACTED]. Skatteverket har också lyft frågan om ansvaret för kostnaderna bör påverkas av att Miclin George inte yrkade ersättning av Brottsoffermyndigheten.

5.1.2 Miclin George vill inledningsvis framhålla att det saknas förutsättningar att ålägga de enskilda borgenärerna att ersätta hennes rättegångskostnader på yrkande av *Skatteverket*. Rätten får enbart på

yrkande av part förplikta motpart att ersätta rättegångskostnad (prop. 1986/87:89 s. 121). Miclin George har varken i hovrätten eller i Högsta domstolen riktat ett anspråk om ersättning för rättegångskostnader mot [REDACTED] eller [REDACTED].

5.1.3 Miclin Georges inställning är vidare att det inte finns lagliga förutsättningar att fördela ansvaret på det sätt som Skatteverket har yrkat i Högsta domstolen. Skälen för det är följande.

5.2 De enskilda borgenärerna [REDACTED] och [REDACTED] är inte att betrakta som motparter enligt 32 § ärendelagen

5.2.1 I ett utmätningssmål där *enskilda* är motparter till varandra får domstolen, som ovan framgått, förplikta den ena parten att ersätta den andra parten för dennes rättegångskostnader (32 § ärendelagen). För att ett sådant betalningsansvar ska aktualiseras krävs att det förekommit en intresseemotsättning mellan parterna (se NJA 1979 s. 164 och NJA 2018 s. 49 p. 25).

5.2.2 Som såväl tingsrätten som hovrätten har funnit har det inte förekommit en sådan intresseemotsättning mellan Miclin George och de båda enskilda borgenärerna att de går att betrakta som motparter i den mening som avses i 32 § ärendelagen. De har varit passiva och därmed inte intagit partsställning.

5.2.3 Det saknas därför förutsättningar att förplikta [REDACTED] och [REDACTED] att solidariskt med Skatteverket betala Miclin Georges rättegångskostnader.

5.3 Varken 32 § ärendelagen eller 2 kap. 11 § regeringsformen medför kostnadsansvar för Brottsoffermyndigheten

- 5.3.1 Miclin George är vidare av uppfattningen att ansvaret för kostnaderna inte bör påverkas av att Miclin George inte yrkat ersättning av Brottsoffermyndigheten eftersom myndigheten varken kunnat åläggas betalningsansvar med stöd av 32 § ärendelagen eller 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen.
- 5.3.2 Brottsoffermyndigheten är inte att anse som en enskild part enligt 32 § ärendelagen. Högsta domstolen har visserligen i rättsfallet NJA 2012 s. 896 uttalat att staten i vissa särskilda fall kan anses som enskild vid tillämpningen av 32 § ärendelagen, men även en sådan situation förutsätter emellertid att det förelegat en intresse-motsättning mellan parterna. Eftersom Brottsoffermyndigheten direkt medgav att utmättningsbeslutet upphävdes, har det inte förelegat någon sådan intresse-motsättning mellan myndigheten och Miclin George. Brottsoffermyndigheten kan således inte förpliktas att betala Miclin Georges rättegångskostnader med stöd av 32 § ärendelagen.
- 5.3.3 Brottsoffermyndigheten kan inte heller förpliktas att betala Miclin Georges rättegångskostnader med stöd av bestämmelsen om rättvis rättegång i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen. Högsta domstolens uttalanden i rättsfallet NJA 2015 s. 374 tar nämligen endast sikte på den enskildes rätt till ersättning av staten för sina rättegångskostnader i *allmänna* utmättningsmål (se NJA 2015 s. 374 p. 19). Brottsoffermyndighetens fordringar har i det aktuella utmättningsärendet emellertid handlagts som *enskilda* mål hos Kronofogden.

- 5.3.4 Skatteverket har till stöd för yrkandet om att verkets ansvar ska begränsas på grund av att Miclin George inte har riktat något anspråk mot Brottsoffermyndigheten, hänvisat till Göta hovrätts beslut den 15 januari 2019 i mål nr Ö 3244-18. Göta hovrätts beslut rör en talan om bättre rätt enligt 4 kap. 20 § utsökningsbalken, vilket är en annan situation än den som är aktuell i Miclin Georges fall.
- 5.3.5 När det gäller en talan om bättre rätt är både gäldenären och utmätningssökanden tredje mans motpart och rättegångsbalkens regler är tillämpliga. Det råder så kallade nödvändig processgemenskap mellan motparterna vilket innebär att de förlorande parterna är solidariskt betalningsskyldiga för den vinnande partens rättegångskostnader (se 18 kap. 9 § rättegångsbalken och NJA 1989 s. 64). Rätten får dock, på yrkande av någon av de solidariskt betalningsansvariga, pröva hur kostnaderna ska fördelas mellan dem eller om någon av parterna ska bära hela kostnaden (se 18 kap. 11 § rättegångsbalken).
- 5.3.6 Även vid en talan om bättre rätt kan således en av parterna få stå hela kostnaden (se NJA 1989 s. 64). Det betyder att i ett mål om bättre rätt där tredje mans motpart är både utmätningssökanden och Skatteverket så kan domstolen, om tredje man får framgång, besluta att Skatteverket ska bära hela kostnaden om den huvudsakliga intressemotställningen får anses ha förelegat mellan tredje man och staten, t.ex. i fall där utmätningssökanden men inte Skatteverket har medgett tredje mans anspråk.
- 5.3.7 I ett fall, där de tappande parterna är solidariskt betalningsansvariga för motpartens rättegångskostnader men där motparten riktat anspråk mot endast en av parterna, framstår det som rimligt att begränsa den betalningsskyldige partens ansvar till dennes andel av kostnaderna. Som framgått ovan finns det i Miclin Georges fall dock bara en

motpart som kan förpliktigas att betala hennes rättegångskostnader, nämligen Skatteverket.

5.4 Skatteverket ska ensamt förpliktas att ersätta Miclin George för hennes rättegångskostnader i tingsrätten

5.4.1 Den omständigheten att varken [REDACTED] eller Brottsoffermyndigheten kan åläggas att betala Miclin Georges rättegångskostnader leder till att Skatteverkets skyldighet att stå för dessa kostnader i egenskap av företrädare för staten i ett allmänt utmättningsmål inte ska begränsas.

5.4.2 Skatteverket ska därför, som hovrätten funnit, ersätta Miclin George för hennes rättegångskostnader i tingsrätten med 37 313 kronor jämte ränta.

6 SKATTEVERKET SKA ÄVEN FÖRPLIKTAS ATT BETALA MICLIN GEORGES RÄTTEGÅNGSKOSTNADER I HÖGSTA DOMSTOLEN

6.1 Skatteverket har överklagat hovrättens beslut till Högsta domstolen och anført att det i detta mål finns ett antal principiellt intressanta frågeställningar varför det är av stor vikt för rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (jfr 54 kap. 10 § första punkten rättegångsbalken). Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd på den grunden.

6.2 I rättsfallet NJA 2018 s. 49 uttalade Högsta domstolen att en gäldenär som vunnit ett mål om skuldsanering mot CSN, hade rätt till ersättning för befogade rättegångskostnader i Högsta domstolen med stöd av bestämmelsen om rättvis rättegång i 2 kap. 11 § andra stycket regeringsformen. Högsta domstolen framhöll i det aktuella fallet att det kunde antas att gäldenären skulle haft svårt att tillvarata

sin rätt i Högsta domstolen utan att anlita ett juridiskt skolat ombud. Målet rörde en fråga som inte var reglerad i lag eller tidigare hade prövats i högre rätt.

- 6.3 Miclin Georges fall har på Skatteverkets initiativ blivit föremål för en process i Högsta domstolen för att det finns ett allmänt intresse av att frågorna i hennes mål prövas. I dessa frågor föreligger en tydlig intresse motsättning mellan henne och Skatteverket. Miclin Georges situation är jämförbar med den i NJA 2018 s. 49 eftersom frågorna i målet inte är reglerade i lag eller tidigare prövade i högre rätt. Miclin Georges uppfattning är därför att det är rimligt att Skatteverket betalar ersättning för hennes rättegångskostnader i Högsta domstolen om Högsta domstolen avslår Skatteverkets överklagande.

7 SAMMANFATTNING

- 7.1 Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2015 s. 374 uttalat att en enskild som vinner ett överklagat utmättningsmål mot staten, med stöd av bestämmelsen om rättvis rättegång i 2 kap. 11 § regeringsformen, har rätt till ersättning av staten för rättegångskostnader som har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet.
- 7.2 Miclin George har som tredje man med framgång försvarat sin egendom mot utmätning för en annan persons skulder. Med stöd av 2 kap. 11 § regeringsformen och med hänvisning till rättsfallet NJA 2015 s. 374 anser Miclin Georges att hon har rätt till ersättning för sina rättegångskostnader av Skatteverket.
- 7.3 Den omständigheten att Skatteverket medgav Miclin Georges överklagande i tingsrätten medför inte att staten fritas från ansvaret att betala hennes rättegångskostnader. Högsta domstolen har i 2015 års rättsfall inte ställt upp något krav på intresse motsättning mellan

den enskilde och Skatteverket för att ett ansvar för rättegångskostnader ska kunna åläggas. Miclin Georges uppfattning är dock att det under alla förhållanden har förelegat en intresse motsättning mellan henne och staten när Kronofogden motsatte sig hennes överklagande av utmätningsbeslutet.

7.4 Miclin Georges uppfattning är att hennes rättegångskostnader har varit befogade med hänsyn till sakens beskaffenhet på grund av att den utmäta egnaden hade ett betydande ekonomiskt värde för Miclin George om cirka 500 000 kronor, att Kronofogden inte ändrade sitt utmätningsbeslut efter att hon själv överklagat det och åberopat relevant skriftlig bevisning i form av köpekontraktet för bilen, att Kronofogden påstod att hennes förvärv av bilen var en skentransaktion och att den egentliga ägaren var gäldenären, att det var först efter anlitan­de av ombud som Miclin lyckades stoppa försäljningen av bilen genom ett inhibitionsyrkande, samt att bestämmelsen i 4 kap. 18 § första stycket utsökningsbalken innebär att det är hon som måste lägga fram tillräcklig utredning för att visa att egnaden tillhör henne. Den omständigheten att handläggningen enligt ärendelagen är förenklad medför inte någon annan bedömning.

7.5 De enskilda borgenärerna kan inte åläggas ansvar för Miclin Georges rättegångskostnader eftersom de varit passiva i processen och således inte intagit en sådan motpartsställning som krävs enligt 32 § ärendelagen. Inte heller Brotts­offermyndigheten har intagit en sådan motpartsställning eftersom myndigheten omedelbart medgivit överklagandet. Eftersom Brotts­offermyndigheten var sökande i ett enskilt utmätningsmål kan myndigheten inte heller med stöd av 2 kap. 11 § regeringsformen förpliktas att ersätta Miclin Georges för hennes rättegångskostnader.

7.6 Detta innebär att det enbart är Skatteverket som, med stöd av 2 kap. 11 § regeringsformen, kan åläggas ett ansvar för Miclin Georges rättegångskostnader. Skatteverket är också den enda part som Miclin George har riktat ett kostnadsanspråk mot i hovrätten. Eftersom det inte heller i teorin finns någon annan betalningsskyldig part ska Skatteverkets yrkande om solidariskt betalningsansvar avslås. Av samma anledning kan inte heller Skatteverkets betalningsansvar begränsas på grund av att Miclin George inte har riktat sitt anspråk mot samtliga motparter.

7.7 Miclin George har därför rätt till ersättning för sina rättegångskostnader vid tingsrätten med begärt belopp. Högsta domstolen ska därför avslå Skatteverkets överklagande.

7.8 Miclin George har även rätt till ersättning för rättegångskostnader i Högsta domstolen. Miclin Georges fall har tagits upp av Högsta domstolen på Skatteverkets initiativ för att det finns ett allmänt intresse av att frågorna i hennes mål, som inte är reglerade i lag eller tidigare har prövats i högre rätt, prövas. I dessa frågor föreligger en tydlig intressemotsättning mellan henne och Skatteverket. Miclin George har därför rätt till ersättning för sina rättegångskostnader i Högsta domstolen om Högsta domstolen avslår Skatteverkets överklagande.

8 MÅLETS FORTSATTA HANDLÄGGNING

8.1 Innan Högsta domstolen avgör målet önskar Miclin George beredas tillfälle att yttra sig över eventuella yttranden som Skatteverket inkommer med. Miclin George förbehåller sig i sådant fall rätten att justera sitt rättegångskostnadsyrkande i Högsta domstolen.

Som ovan,

allie
Alexandra Loyd

Emilia Palm
Emilia Palm